

Төлөвлөгөө хянасан:

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

(албан тушаал)

Төсвийн Ерөнхийдөн захирагч

Г.БАТСУУРЬ

2023 оны ... дугаар сарын ... -ний өд.

Төлөвлөгөө баталсан:

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН ДАРГА

(албан тушаал)

Төсвийн Шууд захирагч

Д.МӨНХ-ЭРДЭНЭ

(сарын үсэг)

Тэмдэг

2023 оны ... дугаар сарын ... -ний өд.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө үндэслэж бодлогын хууль тогтоомж	Байгаа баримт хууль	Бусад бичиг,	Төсөв /мян. төгрөг/	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилгот түвшин		Хугацаа а /I-IV улирал /	Хариуцах
							Эхний хагас жил	Сүүлийн хагас жил		
НЭГ. ХУУЛИАР ТУСГАЙЛАН ОЛГОСОН ЧИГ ҮҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД										
Стратегийн зорилго: Байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах, дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх, у амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох бодлогыг хэрэгжүүлж, хүрээлэн буй орчны бохирдол, доройтлыг бууруулах, иргэдийн орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэн байгаль, түүх соёлын өвд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, орон нутагтаа тэрг салбарын нэг болно.										

1.	Зорилт 1. Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний нутагт байгууламжийг	хүрээнд орон зурвас, ногоон нэмэгдүүлэх.	БХНСАХЗ Аймаг сумдын төсөв,	Аймгийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	90 хувь 4 га	90 хувь 5 га	90 хувь 5 га	II, III улирал д	Ой, цөлжи биологийн янз байд асууда.

Цөлжилттэй тэмцэх ажлыг зохион байгуулах	ДАНБ, Иргэдийн хөрөнгө						Хариуцс мэрэгэжил
1.1 Байгалийн болон таримал ойн санг нэмэгдүүлэх, өмнө хийгдсэн хамгаалалтын зурвасын арчилгаанд дэмжлэг үзүүлэх /сум дундын Ойн анги/	БХНСАХЗ 30,120.0	Дэмжлэг үзүүлсэн тоо Зарцуулсан төсөв	6 131,746.4	2 30,120.0	4 -	I-IV Улирал	Ой, Цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэрэгэжил
1.2 Ойн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах хүрээнд байгалийн ойн санд шинэ тарилт хийх нөхцөл бүрдүүлэх зорилгоор шинээр ойжуулах талбайн хамгаалалтын хашаа барих /Хэрлэн гол дагуу 3 га /	БХНСАХЗ 28,702.0	Хашсан талбай /га/	-	3 га	-	II Улирал	Ой, Цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэрэгэжил
1.3 Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд аймгийн хэмжээний нэгдсэн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	БХНСАХЗ 25,818.0	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ Түр ажлын байраар хангагдсан иргэдийн тоо Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	-	1 60 ажлын байр 90-ээс доошгүй хувь	1 120 ажлын байр 90-ээс доошгүй хувь	I-IV Улирал	Ой, Цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэрэгэжил
1.4 Ойн менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хүрээнд байгалийн ойн сангийн сэргэн ургалтад дэмжлэг үзүүлэх сөөгний нөхөн тарилт хийх /Чойрын богд уул/	БХНСАХЗ 2,500.0	Тарьсан модны тоо Зарцуулсан зардал	-	100 2,500.0	-	II-III Улирал	Ой, Цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэрэгэжил
1.5 Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын өөрийн хөрөнгөөр тарьж ургуулсан мод, сөөгөнд мөнгөн урамшуулал олгох журмыг шинэчилж, хэрэгжилтийг хангах	БХНСАХЗ 49,950.0	Шинэчилсэн журмын төслийг хуульд заасны дагуу боловсруулж АЗДТГ-т хүргүүлэх Урамшуулал олгосон /аж ахуйн нэгж, иргэн/	3 16 32,625.0 2110	1	49 950.0	II-III Улирал	Ой, Цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэрэгэжил

				Олгосон урамшуулал Урамшуулал хамрагдахаар Тарьсан МОНДЫ ТОО							
1.6	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд шинээр мод үржүүлгийн газар байгуулж, үрийн нөөц бүрдүүлэх	Хувийн хөрөнгө оруулалт	Мод үржүүлгийн газар байгуулах Тарьцын хэмжээ Суулгацын нөөцийн хэмжээ	2 101400 115467	1 -	1 105000 116000	I-IV улирал д	Ой, цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэргэжил			
1.7	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнийг орон нутагт зохион байгуулж, бүх нийтээр мод тарих аяныг өрнүүлэх	УТ, ОНТ, БУСАД	Тарьсан мод бүтнэ тоо Хамрагдсан иргэн, аж ахуйн нэгж Шинээр бий болгосон ой зурвас /га/ Ургалт, амьдралтын хувь	54251 220/ 3499 4 81	40000 50/1500 5 -	40000 170/2000 5 85	5,10 дугаар сард	Ой, цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэргэжил			
1.8	Мод үржүүлэг, ойжуулалт, ойн зурвас, суурин газрын цэцэрлэгжүүлэлтийн зориулалтаар ажил хийх хүсэлт ирүүлсэн аж ахуйн нэгж, иргэдэд шаардлагатай газрыг орон нутгийн тусгай хэрэглээнд авч, газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусган, холбогдох хууль, журмын дагуу шуурхай шийдвэрлэж ажиллах		Сумдын газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгасан байдал	-	129 га	-	I-IV улирал д	Ой, цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэргэжил			
2.	Зорилт 2. Нэн ховор, ховор амьтан, ургамлын нөөц, ховордсон зүйлийг хамгаалах, биотехникийн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	БХНСАХЗ 10,170.0	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо	2	2	2	I-IV улирал	Ой, цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэргэжил			
2.1	Агнуурын бүс болон тусгай хамгаалалттай газар нутагт амьтны тооллого зохион байгуулах	БХНСАХЗ 4,520.0	Хэрэгжилтийн хувь	-	100	100	III улирал	Ой, цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэргэжил			

2.2	Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл тохиох нөхцөлд зэргэл амьтдад зориулж биотехникийн арга хэмжээ авах	БХНСАХЗ 3,650.0	Өвс /боодол/ Хужир /тн/ Давтамж Зарцуулсан төсөв	210 2.5 5 2,000.0	100 1,0 3 1,650.0	120 1,5 2 2,650.0	I-IV улирал	Ой, цөлжи биологийн янз байд асууда харилцс мэргэжил
2.3	Хууль бус ан агнуур, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, байгаль орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлийг бууруулах зорилгоор эргүүл шалгалт зохион байгуулах	БХНСАХЗ 3,700.0	Эргүүл шалгалтын тоо Илрүүлсэн зөрчлийн тоо Зарцуулсан төсөв	15 0 1,500.0	8 1 1,850.0	8 1 1,850.0	I-IV улирал	Ой, цөлжи биологийн янз байд асууда харилцс мэргэжил
3	Зорилт 3. Агаарын бохирдлыг бууруулах хүрээнд агаарын чанарын хяналтыг сайжруулна.		Журмын хэрэгжилтийн хувь	1	70	90 хувь	I-IV улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу харилцс мэргэжил
3.1	Аймгийн төвд агаарын чанарын хяналтыг сайжруулах журмыг мөрдүүлж ажиглах	-	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо Журмын хэрэгжилтийн хувь	1 Журам батлагдсан	1 1 90 хувь	1 1 90 хувь	III, IV-р улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу харилцс мэргэжил Хяналтын байцаа
4	Зорилт 4. Аймаг, сумдын төвийн хог хаягдлын менежментийг сайжруулах, ахуйн болон туурь хог хаягдал бүхий талбайг бууруулах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.		Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо Цэвэрлэсэн туурь хог хаягдалтай талбай /га/ Төвлөрсөн хогийн цэгт хаягдсан ахуйн хог хаягдлын хэмжээ	5 11.7 19179.9	6 10	6 10	I-IV улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу харилцс мэргэжил
4.1	"Жорлонгоо өөрчилбө" аяныг хэрэгжүүлж, хөрс бохирдуулагч жорлонгийн тоог үе шаттайгаар		Зохион байгуулсан арга хэмжээ	3 6	2 3	2	I-IV улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г

	Бууруулж, стандарт хангасан жорлонтой болгох арга хэмжээ авах		Жорлонгоо өөрчилсөн аж ахуйн нэгж, өрх	52 өрх	25 өрх	30 өрх		Газрын асуу харилц мэргэжил
4.2	Даймгийн хэмжээнд хог хаягдлыг бууруулах, ангилан ялгах үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх		Ангилан ялгасан хог хаягдлын хэмжээ Төвлөрсөн хогийн цэгт хаягдсан хог хаягдлын бууралтын хувь	5 тн хуванцар, 17510 шил, 3 тн цаас 19,179.9 тн	2 тн хуванцар, 9000 шил, 1 тн цаас	4 тн хуванцар, 9000 шил, 2 тн цаас		Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асуу харилц мэргэжил
4.3	Нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд аюултай хог хаягдлын хадгалалт хамгаалалтад хяналт тавьж, аюултай хог хаягдлын тооллого зохион байгуулах		Хяналт тавьсан тоо Тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн тоо	- 13	2 -	2 13		Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асуу харилц мэргэжил
4.4	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2018 оны А-429/257 дугаар тушаалаар батлагдсан "Үүсэх хог хаягдлыг үйлдвэрлэгч импортлогч нь хариуцах зарим бүтээгдэхүүний жагсаалт"-ын хэрэгжилтэд хяналт тавих		Үүссэн хог хаягдлыг үйлдвэрлэгчид буцаан нийлүүлэхэд хяналт тавьсан тоо Хамтран ажилласан аж ахуйн нэгжийн тоо Буцаан нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ	- 3 -	1 3 1000	1 3 2000		Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асуу харилц мэргэжил
4.5	Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.3.12-т заасны дагуу батлагдсан "Хог хаягдлын олон нийтийн байцаагч ажиллуулах, мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ыг хэрэгжүүлэх	Сумдын БХНСАХЗ	Олон нийтийн байцаагчийн тоо Илгүүлсэн зөрчлийн тоо Урамшууллын дүн	2 5 6,360.0	2 5-аас доошгүй 7,000.0			Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асуу харилц мэргэжил Хяналтын Байцааг
4.6	"Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, угтах,	ОНХС 1,000.0	Зохион байгуулсан арга хэмжээ Тараасан гарын авлага	-	1 50	1 50		Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асуу

	Булшлах журам"-ыг олон нийтэд таниулах, сурталчлах								Хариуцс мөргөжил
4.7	Агаар, орчныг бохирдуулж байгаа эх үүсвэрийн тооллого судалгааг явуулж, бүртгэл, мэдээллийн санг бүрдүүлэх	ОНХС 500.0	Хэрэгжилтийн хувь	100 хувь	100	100	IV улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу хариуцс мөргөжил	
4.8	"Нөхөн сэргээлт-2024" нэгдсэн арга хэмжээний хүрээнд эвдэрч, эзэнгүй орхигдсон болон туурь хог хаягдалтай талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх	ОНХС 4,000.0	Нөхөн сэргээлт хийсэн эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт /га/ Туурь хог хаягдалтай талбайн нөхөн сэргээлт /га/ Зарцуулсан зардал	11 га 3,500.0	6 5 2,000.0	6 5 2,000.0	IV улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу хариуцс мөргөжил	
4.9	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжүүдийн нөхөн сэргээлтэд хяналт тавьж ажиллах	Хувийн хөрөнгө оруулалт	Нөхөн сэргээлт хийсэн талбай Хяналт тавьсан тоо	4.5 га 1	-	5 га 1	II улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу хариуцс мөргөжил Хяналтын байцаа	
4.10	Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь бууруулах, дахин ашиглах, дахин боловсруулах ЗР Цогц менежментийг хэрэгжүүлж, эдийн засгийн эргэлтэд оруулах		Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо Бий болсон ажлын байр /тур, байнгын/	4 Тур 100	2 60 5	3 60 5	IV улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу хариуцс мөргөжил	
4.11	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын олборлолтын улмаас эвдрэлд орсон газарт нөхөн сэргээлт хийлгүүлэх		Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ	3.1 га	4 га		I-IV улирал	Хяналтын байцаа	
4.12	Аймгийн хэмжээнд эвдэрсэн газрын тооллого хийж, байгаль орчны мэдээллийн санд оруулах	Орон нутгийн төсөв	Мэдээллийн санд оруулсан байдал	100	1000	100	I-II улирал	Хүрээлэн орчны бохи байгалийн г газрын асу хариуцс мөргөжил	

5	Зорилт 5. Усан сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, усан хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийн хэрэгжилтийг сайжруулна.		Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо Хэрэгжилтийн хувь	1 -	2 100	2 100	I-IV Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асууда хариуцс мэргэжил
5.1	Бүлгийн эхийг хашиж хамгаалах, тохижуулах ажлыг зохион байгуулах	БХНСАХЗ 7,000.0	Хашиж хамгаалсан бүлгийн тоо Зарцуулсан зардал	1 6,500.0	1 7,000.0	-	II Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асууда хариуцс мэргэжил
5.2	Зарим булаг рашааны хашаа, өмнө онуудад хийгдсэн болон бусад тохижилтын ажлыг сэргээн, засварлах	БХНСАХЗ 22,540.0	Сэргээн засварласан булаг, уст цэгийн тоо Зарцуулсан зардал	Шинэ	2 22,540.0	-	I-IV Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асууда хариуцс мэргэжил
5.3	Усны сав газрын саналыг үндэслэн Сав газрын усны нөөцийн нэгдсэн менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	БХНСАХЗ 4,500.0	Зохион байгуулсан арга хэмжээ Хамрагдсан хүний тоо Зарцуулсан зардал	Шинэ ажил	-	1 4,500.0	I Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асууда хариуцс мэргэжил
5.4	Усны нөөцийг бохирдож, хомстохоос хамгаалах зорилгоор гадаргын усны тоо бүртгэл зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Гадаргын усны тооллогын дүн Тайлан хургуулсан байдал /БОАЖЯ, Усны газарт/	булаг 20, гол 6, нуур, тойром 9, рашаан 1, хөв, цөөрөм 3, бянбүрд 1, газрын доорх усны орд 7, худал 433 тоологдсо н.	-	Гадаргын усны тооллогын дүнгээр /БОАЖЯ, Усны газарт/	III Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асууда хариуцс мэргэжил
5.5	Усны тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.4-г заасны дагуу	БХНСАХЗ 4,250.0	Хамгаалалтын бүс тогтоосон усан сан бүхий	32	16	16	I-IV Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у

	Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүс, ус хангамжийн эх үүсвэрийн тэжээгдлийн мужийн заагийг ИТХ-аар тогтоож, Хууль зүйн яаманд бүртгүүлж, Дэглэмийг мөрдүүлж, тэмдэгжүүлэх		газар, усан хангамжийн эх үүсвэрийн тоо Хэрэгжилтийн хувь Тэмдэгжүүлсэн усны эх үүсвэрийн тоо	100 - 1	100 1 1	100		асууда, хариуцс мэргэжил
5.6	Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүс, тэжээгдлийн мужид байгаа зуслан, суурьшлын бүсийн байгаа айл өрхөд хөрс, усанд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх технологи, гарц шийдлүүдийг тодорхойлж, сурталчилан таниулж, хэрэгжүүлэх		Зохин байгуулсан арга хэмжээ Хамрагдсан өрх	2 30	2 30	4 30	I-IV улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асууда хариуцс мэргэжил
5.7	Ус бохирдуулагчийн үүсвэрийн тооллого хийх		Хэрэгжилтийн хувь	-	50	100	I-IV улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асуудс хариуцс мэргэжил
6	Зорилт 6. Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.		Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо	1	3	4	I-IV улирал	Аялал жуу тусга хамгаала, газар ну сургал сурталчи хариуцс мэргэжи
6.1	Аялал жуулчлалын байгууллагуудын хүний нөөцийг чадавхижуулах	БХНСАХЗ 1,000.0	Хамрагдсан сургалт Хамрагдсан хүн Зарцуулсан зардал	3 70 1.300.0	2 30 500.0	2 45 500.0	I-IV улирал	Аялал жуу тусга хамгаала газар н) сурга, сурталчи

									Хариуцс мэргэжил
									Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар нут сурталч сурталчи, хариуцс мэргэжил
6.2	Тусгай хамгаалалттай газарт түшиглэсэн болон байгаль, түүх соёлын болон Боржигин өв соёлын аялал жуулчлалын эвэнтэй орон нутгийн онцлолт түлгүүрлэн зохион байгуулах	ОНХС 6,000.0	Эвэнт арга хэмжээ - Боржигин өв соёлын эвэнт - Монгол сакура-Буйлс Цэцэглэх хавар Дотоодын аялагчдын тоо Гадаад жуулчны тоо Нэмэгдсэн түр ажлын байрны тоо	1 3500 87 -	1 3500 90 10	1 3500 90 10	III улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар нут сурталч сурталчи, хариуцс мэргэжил	
6.3	Аялагч, амрагчдын зүй зохистой аялах соёл дадлыг төлөвшүүлэх нөлөөллийн ажлуудыг зохион байгуулах	ОНХС БХНСАХЗ 4,500.0	Аялагч, амрагчдад зориулсан нөлөөллийн ажил Хамрагдсан хүн	5 75	2 100	3 100	I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар нут сурталч сурталчи, хариуцс мэргэжил	
6.4	Аялал жуулчлалын салбарын сурталчилгааг идэвхижүүлэх аялалын маршрут, үйлчилгээний мэдээллийг багтаасан гарын авлага боловсруулж, шинэчилж хэвлүүлэх	ОНХС 3,500.0	Аялал жуулчлалын танилцуула	-	1000	-	II сард	Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар нут сурталч сурталчи, хариуцс мэргэжил	
6.5	Олон улсын ITM /International travel mat/ болон дотоодын ВБ тур зэрэг олон улсын үзэсгэлэнд оролцож аймаг, орон нутгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг сурталчлах	ОНХС 2,500.0	Оролцсон үзэсгэлэнгийн тоо Хамрагдсан байгууллагын тоо	2 10	-	2 10	I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар нут сурталч сурталчи, хариуцс мэргэжил	
6.6	Монголд зочлох жилийн хүрээнд аялал жуулчлалын салбарыг хөгжүүлэх санал санаачилгыг дэмжиж, Т.с-ийн бүс	ОНХС 2,000.0	Хамтран ажилласан ТББ Дэмжиж хамтран ажилласан арга хэмжээний тоо	1 8	1 5	1 5	I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар нут	

	Байгууллагуудтай ажиллах	Хамтран							Сургал сурталчид хариуцс мэргэжил
6.7	Жуулгчны баазыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллах		Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ Хэрэгжилтийн хувь	1 90 хувь	1 90 хувь	1 90 хувь		I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалал газар нуг сургал сурталчид, хариуцс мэргэжил
7	Зорилт 7. Улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг үе шаттай нэмэгдүүлж, менэжментийг сайжруулна.		Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо	-	1	1		I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалал газар нуг сургал сурталчид, хариуцс мэргэжил
7.1	Орчны бүсийн менежментийн зөвлөлийн үйл ажиллагааг дэмжиж ажиглах		Хамтран хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	2	1	1		I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалал газар нуг сургал сурталчид, хариуцс мэргэжил
7.2	"Чойрын богд уул" улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийг өргөтгөх шийдвэрлүүлэх асуудлыг		Өргөтгөсөн талбай	-	9	-		I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалал, газар нуг сургал сурталчид, хариуцс мэргэжил

7.3	Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагт зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх хамтарсан хяналт шалгалт хийх		Хангалтын тоо Илгүүлсэн зөрчил	12 0	6 0	6 0	I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар ну сургал сурталчи хариуцс мэргэжил
7.4	Улсын тусгай орчны бүсэд амьдарч буй иргэдэд Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр сургалт, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах		Тусгай хамгаалалттай газар нутагт зохион байгуулсан сургалт сурталчилгаа Хамрагдсан иргэн	5 30	2-оос доошгүй 20	3-аас доошгүй 30	I-IV улирал	Аялал жуул тусгай хамгаалаг газар ну сургал сурталчи хариуцс мэргэжил
7.5	Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагт амьдардаг малчин иргэдтэй газар ашиглах гурвалсан гэрээ байгуулах		Гэрээ байгуулсан малчны тоо		1	2		Мэргэжил
8	Зорилт 8. Байгаль орчныг хамгаалах тухай болон Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах		Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо Хуулийн хэрэгжилт	4 100	2 100	3 100	I-IV улирал д	Мэргэжил
8.1	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль, "Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журам"-ын хэрэгжилтийг хангах, хуулийн хэрэгжилтийг 100 хувьд хүргэх;		Хууль, журмын хэрэгжилт	100 хувь	100 хувь	100 хувь	IV улирал	Мэргэжил
8.2	2024 оны байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогын хувь хэмжээ, орлогоос зарцуулах арга хэмжээний төлөв, алтийг		Мэдээллийн санд оруулсан байдал /хугацаа, чанар/	100 хувь	100 хувь	100 хувь	I-IV улирал	Мэргэжил

	Байгаль орчны төсөв зардлын мэдээллийн санд журамд заагдсан хугацаанд тогтмол оруулах (www.eic.mn);									
8.3	E-mongolia цахим системээр иргэдэд үйлчилгээ үзүүлэх /Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргах үйл ажиллагаа, Ус ашиглуулах дүгнэлт, цооног ерөмдөх худал гаргах зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагаа гэх мэт/		Цахимаар үзүүлсэн үйлчилгээний төрөл	4	2	2				Байгаль орч үнэлгээ, у асууда хариуцс мэргэжил
8.4	Байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөлийн үйл ажиллагааг дэмжиж, хамтран ажиллах	Сумын БХНСАХЗ	БНХМН-д дэмжлэг үзүүлсэн тоо Хамтран хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагаа	1 4	-	4	1,500.0		I-IV улирал	Мэргэжилт
8.5	Байгаль орчны мэдээллийн санг сайжруулах (eic.mn)		Зарцуулсан зардал Мэдээлэл оруулсан хугацаа Мэдээллийн санд оруулсан мэдээллийн тоо Чанар	2 сарын10 Үнэн зөв	2 сарын 15-ны дотор	Үнэн зөв			I улирал	Мэргэжил
8.6	Байгальд ээлтэй, нөөцийн хэмнэлттэй, үр ашигтай хэрэглээ, үйлдвэрлэлийг нэвтрүүлэх		Байгальд ээлтэй, нөөцийн хэмнэлттэй, үр ашигтай хэрэглээ, үйлдвэрлэл нэвтрүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо	5	3	3			I-IV улирал	Мэргэжил
ХОЁР ХУУЛИАР ОЛГОСОН НИЙТЛЭГ ЧИГ ҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД										
9	Зорилт 9. Байгууллагын үйл ажиллагааг захирааны болон хүний нөөцийн удирдлагаар хангах, үйл ажиллагааг хэвийн явуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх, төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх.		Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо давхардсан тоогоор Гүйцэтгэлийн хувь	30 70	30 70	100			I-IV улирал	Мэргэжил

9.1	Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг үзлэг шинжилгээнд албан хаагчдыг бүрэн хамруулах ажлыг зохион байгуулах.		Албан хаагчдын хамрагдалтын хувь	100 хувь	-	100 хувь	I-IV улирал	Бүх ажилт
9.2	Салбарын хүрээнд шинжлэх ухааны судалгаан дээр үндэслэн иргэд, албан хаагч, төр, төрийн бус байгууллагатай хамтран шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, технологийг нэвтрүүлэх ажлыг төлөвлөн хэрэгжүүлэх.		Төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувь	100 хувь		100 хувь	I-IV улирал	Мэргэжилт
9.3	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 1991 оны 115 дугаар зарлиг, Засгийн газрын 2017 оны 257 дугаар тогтоол, аймгийн Засаг даргын 2018 оны А/215 дугаар захирамжийг хэрэгжүүлэх хүрээнд Угийн бичиг хөтлөх анхан шатны сургалтанд албан хаагчдаа хамруулж үгийн бичиг хөтлүүлэх		Угийн бичгийн сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын тоо Хамрагдалтын хувь Угийн бичиг хөтөлж байгаа албан хаагчдын тоо	9 100 9	9 100 9	9 100 9	I-IV улирал	Мэргэжилт
9.4	"Эрүүл Монгол Хүн" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Монголчуудын өв соёл, язгуур урлаг, өвөрмөц уламжлалыг шингээсэн бүх насныханд зориулсан үндэсний загвар "ТҮМЭН" дасгалыг хийж сурах.		Албан хаагчдын хамрагдалт, хувь Хэвшүүлсэн байдал	100 хувь	100 хувь	100 хувь	I-IV улирал	Мэргэжилт
9.5	Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд хамт олныг хамруулах, идэвхитэй оролцоог хангаж хамтран ажиллах.		Хамрагдсан албан хаагчдын тоо Хамрагдалтын хувь	9 100	12 100	12 100	I-IV улирал	Мэргэжилт
9.6	"Нэг өрх-Нэг ажлын байр" төслийн хүрээнд ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулах, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр хамтран ажиллах.		Хуваарилагдсан өрхийн орлого, мян.төг Хуваарилагдсан өрхөөс ажил хийж байгаа хүний тоо	-	Гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл	I-IV улирал	Мэргэжилт

			Нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулах болон мэргэжил олгох чиглэлээр хамтран ажилласан байдал Төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувь						
9.7	Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн стандартыг мөрдлөг болгон хэрэгжүүлэх, албан хэрэг хөтлөлтөд уламжлалт Монгол бичиг нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх. Албан хаагчдыг Монгол бичгийн сургалтад хамруулах, байгууллагын албан хэргийн үйл ажиллагаанд Монгол бичгийн программ хангамжийг нэвтрүүлэх		Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн стандарт хангалт, хувь Монгол бичгийн сургалтад албан хаагчдаа хамруулсан байдал, хувь Албан хэрэг хөтлөлтөд Монгол бичгийг нэвтрүүлсэн байдал, хувь Төлөвлөгөөний хэрэгжилт	100 100 Шинэ ажил	100 100 10	100 100 20		I-IV улирал	Архив, бичгийн эрх
9.8	Төр, төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжийн хамтын ажиллагааг сайжруулах, өргөжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх		Хамтран ажилласан ТББ-ын тоо Хамтран ажилласан аж ахуйн нэгжийн тоо Хамтран хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний тоо Төсөл арга хэмжээний үр дүнгийн үзүүлэлт	100 хувь 6 10 100	100 хувь 3 3 100	100 хувь 8 13 100		I-IV улирал	Албан хаагч
9.9	Аймгийн Засаг даргын 2019 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн А/184 дугаар захирамжийн дагуу байгууллага бүр албан хаагчдын бие бялдрыг хөгжүүлэх, чийрэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах "Спортын хамтлаг"-ийг байгуулах, үйл		Спортын хамтлагийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт Нийтийн биеийн тамирыг дэмжих чиглэлээр зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	100 хувь 4	100 хувь 4	100 хувь 8		I-IV улирал	Албан хаагч

	ажиллагааг эрчимжүүлэх, нийтийн цэнгээнт бүжгийн уралдаан тэмцээнд албан хаагчдыг хамруулах		Албан хаагчдын оролцоо, хувь	100 хувь	100 хувь	100 хувь		
	Хог хаягдлын менежментийг сайруулах: 1. Хог хаягдлыг ангилан ялгах хогийн сав байршуулах 2. Байгууллага дээрээ хог хаягдлыг ангилан ялгаж хэвших 3. Нийтийн цэвэрлэгээнд тогтмол оролцох 4. Хуваарилсан талбайг тогтмол цэвэрлэх 5. Байгууллагын эргэн тойрны 100м талбайн хог хаягдал, цас мөсийг цэвэрлэж, орчны тохижилтыг сайжруулах. 6. Хог хаягдлын үйлчилгээний хөлсийг бүрэн төлөх 7. Ногоон худалдан авалтыг дэмжих 8. Ангилан ялгасан хог хаягдлыг дахиварт тушааж хэвших	Ангилан ялгасан хог, хаягдлын хэмжээ, тн Дахиварт тушаасан хог хаягдлын хэмжээ, тн Нийтийн цэвэрлэгээнд оролцсон байдал, тоо Хуваарьт талбайн цэвэрлэгээ, үйлчилгээ, тоо Цэвэрлэсэн талбайн хэмжээ, га Цэвэрлэсэн хог хаягдлын хэмжээ, тн Ногоон худалдан авалтын тоо / мөнгөн дүн	2 тн 2 тн 52 -	Гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл		I-IV улирал	Албан хааг
9.10	Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд бүх нийтээр мод тарих ажилд идэвхитэй оролцож, албан хаагч тус бүр 25-аас доошгүй мод бугыг тарьж, арчилж ургуулах, ургуулах боломжгүй тохиолдолд мод тарьж ургуулах, арчлах зардлыг хандивлах. /Ойн тухай хуулийн 31.1 дэх заалт/	Шинээр тарьсан мод Нөхөн сэргээлтээр тарьсан мод Модны ургалтын хувь Талбайн хэмжээ, га	8 11 85 хувь	12 -	25 60		I-IV улирал	Албан хаагч
9.11	Байгууллагын гадна талбайг тохижуулж, гэрэлтүүлэг, хаягжилт, камержуулалт, ногоон байгууламжийг сайжруулах.	Гэрэлтүүлсэн талбай Камержуулсан байдал	-	Ногоон байгууламж нэмгдүүлсэн байх	Гадна тохижилт хийсэн байх		I-IV улирал	Албан хаагч
9.12								

			Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлсэн байдал Гадна талбайн тохижилтыг сайжруулсан байдал						
9.13	Байгууллагын ажилтнуудыг худалдан авах ажиллагааны мэргэшсэн ажилтан бэлтгэх сургалтад хамруулж АЗ гэрчилгээтэй болгох		Шинээр АЗ гэрчилгээ авсан албан хаагчдын тоо	-	2	2		И-IV улирал	Нягтлан бс холбогд мэргэжи
9.14	Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр бодитой ажил төлөвлөн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах		Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	100	100	100		И-IV улирал	Бүх албан х
9.15	Байгууллагын албан хаагчдыг архи, согтууруулах ундаанаас үүдэлтэй гэмт хэрэг, зөрчилд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах, албан байгууллага дотор болон бусад хэлбэрээр архидан согтуурах явдлыг таслан зогсоох.		Байгууллагад зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	2	1	3		И-IV улирал	Ахла: мэргэжи
9.16	Албан хаагчдын эрх зүйн боловсролд зориулсан сургалт, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах.		Зохион байгуулсан эрх зүйн сургалтын тоо, Хамрагдсан албан хаагчдын тоо	21 9	12 12	24 12		И-IV улирал	Албан ха:
9.17	Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд салбарын болон байгууллагын хэмжээнд хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр идэвх, санаачлага гарган ажиллаж, төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх		Хөрөнгө оруулалтаар орон нутагт хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний тоо	1	1	1		И-IV улирал	Ахла мэргэжи
9.18	Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд орон нутагт шилжин		Орон нутагт бүртгэлтэй албан хаагчдын эзлэх хувь	8.3	100	100			Бүх мэргэжил

	ирээгүй албан хаагчдыг шилжүүлэн бүртгэлд хамруулах							I-IV улирал		
9.19	Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд Улаанбаатар хотоос шилжин ирсэн иргэдийг албан тушаалд томилж, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангахад дэмжлэг үзүүлэх.		Томилгогдсон албан хаагчдийн тоо	Шинэ ажил 2022 онд сүл орон тоо байхгүй	Томилгогдс он албан хаагчдийн тоогоор	Томилгогдс он албан хаагчдийн тоогоор	100	100	I-IV улирал	Байгуулга дэрга
9.20	Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд олон нийтийг хамарсан нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулахад хамтран ажиллах		Хамтран ажилласан арга хэмжээний тоо	Шинэ ажил	3	3			I-IV улирал	Бүх албан х:
9.21	Аймгийн Засаг даргын иргэдтэй хийх улзалтыг зохион байгуулахад хамтран ажиллах		Үүрэг даалгаврын биелэлт Зохион байгуулсан улзалтын тоо	3	2	4			I-IV улирал	Бүх албан х:
9.22	Цаг үеийн мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд түргэн шуурхай хүргэх, нийтэд ил тод байх, орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллага болон АЗДТГ-аарын хэвлэл, мэдээллийн багтай хамтарч ажиллах	БТ	Хэвлэл мэдээллийн багийн группт оруулсан мэдээний тоо	4	20 мэдээ	40 мэдээ			I-IV улирал	Ахлах мэргэжил
9.23	Байгууллагын хэмжээнд зохион байгуулагдсан онцлох үйл явдлыг Говьсүмбэр энэ 7 хоног/ тоймд оруулах	БТ	Говьсүмбэр энэ 7 хоногт /тойм мэдээ/-д оруулсан мэдээллийн тоо		12 мэдээ	24 мэдээ			I-IV улирал	Бүх мэргэжил
9.24	Байгууллагууд албан ёсны цахим хуудсанд Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2-8.6 дахь хэсэгт заасан нээлттэй мэдээллийг байршуулах, олон нийтэд ил тод мэдээлэх.	БТ	Хуулийн хэрэгжилт, хувь	100 хувь	100 хувь	100 хувь			I-IV улирал	Ахлах мэргэжил
9.25	Төрийн үйл ажиллагааны шуурхай байдлыг хангаж, дотоод удирдлагын ERP системийг нэвтрүүлж, албан хэрэг хөтлөлтийг цахимжуулах.	БТ	ERP системийг нэвтрүүлэлтийн хувь Албан бичиг хэргийг цахимжуулалтын хувь	90 хувь	Нийт албан хаагчийн тоогоор	Нийт албан хаагчийн тоогоор			I-IV улирал	Албан ха:

9.26	E-mongolia системийн үйл ажиллагааг иргэдэд тэгш хүртээмжтэй түргэн шуурхай хүргэх, иргэдэд мэдээ мэдээлэл түгээж, сурталчилан таниулж, улирал бүр тайлагнах.		Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	5	100%	100%	I-IV улирал	Байгаль ор үнэлгээ, у асууда, харилца, мэргэжил	
9.27	Байгууллагын иргэдэд үйлчлэх төрийн үйлчилгээ, утгах үйлчилгээг сайжруулах, байгууллагын соёлыг дээшлүүлж, эерэг уур амьсгалыг бүрдүүлэх, чиглэлээр санаачлага гарган ажиллах		Төлөвлөсөн ажлын гүйцэтгэл, үр дүн	100 хувь	100 хувь	100 хувь	I-IV улирал	Албан хаа	
9.28	Байгууллагын гүйцэтгэлийн үр дүнг сайжруулж, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх.		Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувь	97.4 хувь	95-аас дээш хувь	95-аас дээш хувь	I-IV улирал	Бүх мэргэжилт	
9.29	"Байгууллагын дэргэдэх эцэг эхийн зөвлөл"-ийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулах		Төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувь	85	90-ээс доошгүй	90-ээс доошгүй	I-IV улирал	Эцэг, эх зөвлө	
9.30	Ахмадуудад хүндэтгэл үзүүлэх, ахмадуудад чиглэсэн нийгмийн хамгааллын арга хэмжээ зохион байгуулах.		Ахмадын санд төвлөрүүлсэн төсөв Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо Зарцуулсан зардал / мян. төг/	5,988,690.0 0 2	-	-	I-IV улирал	Нягтлан б	
ГУРАВ. ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙГ САЙЖРУУЛАХ ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД									
Зорилт 10. Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах, байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод байдлыг ханган, иргэд, олон нийтэд мэдээ, мэд									
Төрийн үйлчилгээг шуурхай, харилцалатай, хүртээмжтэй хүргэх орчин нөхцлийг бүрдүүлнэ.									
10.1	Байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомж хэрэгжүүлэх, тогтвортой хөгжлийн боловсрол	БХНСАХЗ 10,000.0	Зохион байгуулсан арга хэмжээ	23 1178	12 700	13 800		Мэргэжил	

	олгох арта хэмжээ зохион байгуулах		Хамрагдсан иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо Зарцуулсан зардал Урамшуулал олгосон иргэний тоо	19 590 2,800.0	10 650 2,500.0	10 650 2,500.0	I-IV Улирал Д	
10.2	Мод тарьсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад урамшуулал олгох		Аж ахуйн нэгж байгууллага Тоологдсон модны тоо Олгосон урамшуулал /мян.төг/	13 3 3442 32,625.0	-	-	III-IV Улирал	Ой, Цөлж биологийн янз байд асууда хариуцс мэргэжил
10.3	Цооног өрөмдөх, худал гаргах зөвшөөрөл олгох, ус ашиглуулах дүгнэлт гаргах		Цооног өрөмдөх зөвшөөрөл олгосон аж ахуйн нэгжийн тоо Ус ашиглуулах дүгнэлт	5 10	3 5	4 6	I-IV Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асуудыг хариуцс мэргэжил
10.4	Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан баталж, хэрэгжилтийг дүгнэх		Хамрагдсан ААН-ийн тоо Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг дүгнэж өгсөн зөвлөмжийн тоо	Яам 11 БОАЖГ 13 20	11 -	11 20	I, IV Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асуудыг хариуцс мэргэжил
10.5	Байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийж, дүгнэлт гаргах	-	Дүгнэлт гаргуулахаар хүсэлт ирүүлсэн аж ахуйн нэгжийн хүсэлтийг шийдвэрлэсэн хувь	100	100	100	I-IV Улирал	Байгаль о үнэлгээ, у асуудыг хариуцс мэргэжил
10.6	Судалгаа, шинжилгээний байгууллага, их дээд сургуулиудтай хамтран орон нутгийн түвшинд судалгаа, шинжилгээний ажлуудыг хийж, инновацыг нэвтрүүлэхийг бодлогоор дэмжих		Хамтран ажилласан аж ахуйн нэгж Зохион байгуулсан арта хэмжээний тоо	1 1	1 2		I-IV Улирал	Ой, Цөлж биологийн янз байд асуудыг хариуцс мэргэжил
10.7	Байгаль орчны багц хуулийн хэрэгжилтэнд хяналт шалгалт хийж, зөрчлийг арилгах арта		Хяналт шалгалтын тоо Илрүүлсэн зөрчил Хуулийн хэрэгжилтийн хувь	-	2 0 100	2 0 100	I-IV Улирал	Хяналтын байцааг

ХЭМЖЭЭ ХЭРЭЖИЛТИЙГ АВЧ, ХАНГУУЛАХ ХУУЛИЙН								
---	--	--	--	--	--	--	--	--